

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Pardubice

Inspekční zpráva

Dům dětí a mládeže Polička, B. Martinů 85

B. Martinů 85, 572 11 Polička

Identifikátor: 600 101 011

Zřizovatel: Město Polička, se sídlem Palackého 160

Školský úřad Svitavy 568 02, Lanškrounská 2

Termín konání komplexní inspekce: 14. - 15. prosince 1999, 13. a 20. ledna 2000

Čj.	102 24/00 - 4032
Signatura	kj4lt101

Dům dětí a mládeže je zálohovou organizací, zřízenou Zastupitelstvem města Poličky usnesením č. 21 ze dne 14. prosince 1995. Účelem inspekce bylo posoudit stav plnění poslání DDM a vývoj v oblasti řízení v návaznosti na doporučení ČŠI ze dne 6. listopadu 1997. Inspekce byla provedena ve dnech 14. - 15. prosince 1999, a pokračovala 13. a 20. ledna 2000. K jejímu přerušeni došlo z důvodu nemoci ředitelky.

HODNOCENÍ NABÍDKY A REALIZACE VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Nabídka výchovně-vzdělávací činnosti

V nabídce činnosti Domu dětí a mládeže Polička (DDM) jsou sledovatelné všechny činnosti, stanovené vyhláškou MŠMT č. 432/1992 Sb. o střediscích pro volný čas dětí a mládeže. Co do rozsahu i kvality realizace jsou přibližně rovnoměrně zastoupeny zájmová činnost pravidelná, zájmová činnost příležitostná, soutěže a přehlídky a prázdninová činnost. Marginální je pak nabídka spontánních aktivit, individuální práce a odborná pomoc. Dominantními oblastmi nabídky činností jsou především tělovýchovná a estetická činnost, v menším rozsahu pak přírodovědná, společenskovední a technická. DDM rezignuje na jazykové zájmové útvary, které nabízejí školy ve městě.

Nabídka dle dostupných informací odpovídá zájmu veřejnosti, DDM vhodně zaplňuje prostor na trhu volného času, aniž by si vzájemně konkuroval s dalšími subjekty - ZUŠ, tělovýchova, Junák, Pionýr atd. S některými z nich naopak spolupracuje - např. Tylův dům, muzeum. Tato spolupráce je spíše nahodilá, soustředěná na poskytování prostor, zajištění některých příležitostných akcí ap. Za cílevědomou se dá označit spolupráce se šachovým oddílem a oddílem kopané. Naopak spolupráce se školami je teprve ve stádiu hledání formy i obsahu.

Nabídka je směřována na všechny věkové kategorie, zejména děti školního věku do 15 let, některé činnosti jsou adresovány předškolním dětem, středoškolské mládeži, částečně i dospělým zájemcům. Propagace je zajišťována standardními metodami. Jako nejúčinnější se jeví letáčky přímo do rukou žáků škol s nabídkou zájmové činnosti pravidelné. Dále DDM informuje o své činnosti prostřednictvím Radničního zpravodaje, jednoduchých plakátků a letáků, příležitostně využívá nástěnky v budově Městského úřadu Polička, výkladní skříně na náměstí a vývěsky (v době inspekce mimo provoz). Dokumentací oddělení DDM byly doloženy i sporadické články v regionálním i celostátním tisku. Pracovníci DDM však sami cítí v propagaci své práce rezervu. Dle docházky v denících, statistiky příležitostné činnosti a soutěží i pozorování v době inspekce je nabídka v převážné míře akceptována.

Prostory DDM vytváří relativně odpovídající podmínky pro činnost. Pět místností - výtvarná, keramická dílna, 2 menší klubovny a větší univerzální místnost - jsou využity pravidelným rozvrhem každá v průměru 2 hodiny denně a skýtají tedy možnosti rozšíření činnosti. Tu dává i omezená „pracovní doba“ DDM, která je určena do 16:30. Po 17 hodině pracují v domě pouze 2 zájmové útvary (ZÚ) - jóga a keramika pro dospělé - a jsou pořádány příležitostné akce. Část prostorů v přízemí je využita pro tzv. MiniZOO. Zcela chybí šatna pro účastníky. K odkládání oděvů jsou využívány funkčně neujasněné společné prostory v přízemí a 1. patře, ale také WC.

DDM je velmi skromně vybaven pomůckami i materiálem pro činnost - chybí např. kopírka, jeden společný počítač byl periferiemi vybaven v průběhu inspekce, základní potřeby pro výtvarnou výchovu a drobnou rukodělnou činnost si kroužky vzájemně půjčují. Dostatečné vybavení je vytvořeno naopak pro keramiku. DDM vlastní výkonnou keramickou pec a hrnčířský kruh (obojí bylo dle informací pracovníků zakoupeno z prostředků mimo rozpočet

zřizovatele). Prostory DDM jsou pracovníky udržovány a v době inspekce byly velmi originálně a příjemně vyzdobeny kombinací nápadů a prací dospělých a dětí. Pouze univerzální místnost v přízemí je neosobní, poničené linoleum hrozí zraněním účastníků např. při tělovýchovné činnosti.

Kromě vlastních prostor DDM pravidelně využívá tělocvičen obou základních škol (ZŠ) a sokolovny, učebny ZŠ a dílny Sdružení technických sportů, příležitostně halu, bazén a stadion.

Finanční prostředky poskytované státem jsou využívány pouze na odměňování pracovníků, částečně na cestovné. Prostředky zřizovatele eviduje městský úřad, kontrola čerpání provozní zálohy je prováděna pravidelně. Účastnické poplatky jsou stanoveny diferencovaně s ohledem na odhad finanční náročnosti dané činnosti, u ZÚ v rozsahu 50 - 600 Kč ročně (výjimku tvoří keramika pro dospělé - 2.000 Kč), za tábory 1.000 - 1.680 Kč skutečných nákladů. Slevy nejsou poskytovány. Z pozorování ČŠI vyplývá, že DDM chybí zainteresovanost na příjmech, dnes již vlastní příspěvkovým organizacím.

Nabídka zájmové činnosti je velmi dobrá.

Pravidelná zájmová činnost

Základem pravidelné činnosti jsou ZÚ estetické (keramika, výtvarná výchova a drobné rukodělné práce) a sportovní (kopaná, aerobik, šachy, karate, po jednom ZÚ míčové hry, cvičení rodičů s dětmi a jóga). ZÚ tance, vaření, 3 rybářské, přírodovědný, výpočetní techniky a modelářský pak nabídku spíše rozšiřují, než spoluutvářejí. I tak se jedná o nabídku poměrně pestrou, výrazně však limitovanou odbornými možnostmi interních pedagogů, kteří sami vedou 16 ZÚ. Externí spolupracovníci jsou získáváni osobním kontaktem pracovníků domu mezi rodiči, učiteli ZŠ, členy tělovýchovných sdružení a dalšími občany Poličky. S ohledem na velmi nízké finanční ocenění je jejich zájem omezen. Ti, kteří v DDM přesto ZÚ vedou, jsou převážně zapálení laici i odborníci, kteří někdy svoji nedostatečnou pedagogickou fundovanost nahrazují zvýšenou mírou entuziasmu.

Aktuální stav ZČ pravidelné v závěru inspekce byl 43 ZÚ s 594 zapsanými účastníky.

Výrazným nedostatkem je vedení deníků ZÚ (viz část Organizování). V průběhu inspekce došlo na výzvu ČŠI ke zlepšení, přesto však neumožnily získat přehled o věkovém složení účastníků a porovnání se zahajovacím výkazem. Děti jsou ale přijímány i v průběhu roku. Z hospitací je zřejmé, že převážná část ZÚ je určena dětem školního věku, více žákům prvního stupně a předškolním dětem. Výhradně středoškolské mládeži nejsou určeny žádné ZÚ, pro rodiče s dětmi cvičení, pro dospělé keramika.

Naplněnost ZÚ je různá. V některých se na schůzkách schází 4 - 6 dětí (Svišti, radiotechnici, dívčí klub), některé jsou s ohledem na velikost místnosti předimenzované (aerobik, keramika). Průměrná docházka je ale vysoká, ve většině navštívených kroužků chyběli oproti zapsaným jen jednotlivci, k přerušení docházky dochází ve výjimečných případech.

V průběhu přítomnosti ČŠI navštívila 19 ZÚ, v budově DDM i mimo ní. Převážná většina ZÚ je vedena velmi dobře z hlediska zásad pedagogiky volného času, ať už na základě pedagogických zkušeností nebo intuitivně. Struktura schůzek nepostrádala zklidňující a motivační úvod, v průběhu byl dáván prostor pro individuální aktivitu a seberealizaci při zachování přirozeného chování zejména menších dětí. Náměty a zpracovávaná témata v estetických ZÚ byly povětšinou předvánočně laděny, spojující tradice a moderní zpracování netradičních materiálů. Témata byla zpravidla pro všechny účastníky schůzky společná. V některých ZÚ z časových důvodů nedošlo ke zhodnocení schůzky a úklidu pomůcek.

Rybářské a šachové kroužky byly zaměřeny převážně na okruh odborných znalostí, byť s ohledem na předprázdninový čas měly schůzky spíše relaxační charakter. Kroužek výpočetní techniky je zaměřen na získání uživatelských dovedností. V závěru jsou schůzky doplňovány počítačovými hrami, dle obsahu uloženého software i s prvky násilí. Ve všech navštívených ZÚ byly patrné přirozené komunikativní vztahy mezi členy a vedoucím i mezi sebou navzájem. Vedoucí mají k dětem příznivý, laskavý vztah, dokáží pochválit, usměrnit i individuálně pomoci. Umějí děti pro činnost získat, nekladou na první místo penzum znalostí a okamžitý výkon, ale vzbuzení zájmu a individuální rozvoj. Zejména interní pracovníci DDM jsou pro děti osobnostmi, a ačkoli jim některé tykají, chovají k nim respekt. Nutno zdůraznit neotřelé náměty pro práci estetických ZÚ všeho věku.

Nedostatkem bylo vybavení pro některé rukodělné kroužky. Využívání umývadel na toaletě v sousedství výtvarné pracovny k mytí pomůcek a rozdílné dodržování ustanovení o přezouvání způsobily záhy po zahájení odpolední činnosti nevyhovující prostředí ve vestibulu. V ojedinělých případech nebylo dbáno na užívání ochranných oděvů.

Schůzky jsou dle věku účastníků šedesátiminutové, devadesátiminutové i dvouhodinové. Základní otázky bezpečnosti jsou dodržovány. Poučení o bezpečnosti dětí i vedoucích není prokazatelné.

Pracovny nemají své vlastní řády. ČŠI pozorovala u účastníků zažitě stereotypy chování, z nichž některé, např. zmíněné případy přezouvání a odkládání oděvů, kolidují s deklarovaným provozním řádem a hygienickými zásadami. V souhrnu však chování účastníků činnosti vytváří v DDM příjemnou atmosféru typickou pro zařízení výchovy mimo vyučování.

Pravidelná zájmová činnost je velmi dobrá až dobrá.

Příležitostná zájmová činnost

Zaměření příležitostné zájmové činnosti odpovídá oborovému zaměření DDM, rozšířenému o přírodovědnou oblast. Je zaměřená na všechny věkové skupiny a rozšiřuje významně okruh klientů DDM nad rámec pravidelné činnosti. Dle přehledu za uplynulé období jsou akce rozloženy do všech dnů v týdnu včetně víkendů. V průběhu sledovaných měsíců listopadu a prosince 1999 uspořádal DDM následující akce (včetně ústředně vyhlášených soutěží - *):

<i>název akce</i>	<i>účast</i>	<i>určeno pro</i>	<i>den konání</i>
Výstava Apollo 11	617	školy, veřejnost	1.- 5. 11. (Po- Pá)
Turnaj v halové kopané	96	ZŠ	9. 11. (Út)
Klubový večer - batikování	15	mládež	9. 11. (Út)
Turnaj v halové kopané	72	ZŠ	15. 11. (Po)
Aerobik pro ženy a dívky	28	mládež, dospělé	20. 11. (So)
Výtvarné řádění	15	členy ZÚ	20. 11. (So)
*)Okresní kol v plavání	111	ZŠ a SŠ	24. 11. (St)
Klubový večer - taroky	28	mládež	25. 11. (Čt)
Výtvarný seminář	20	mládež a výtvarníky	3.- 4.12. (Pá, So)
*)Oblastní kolo stolního tenisu	48	ZŠ	9.12. (Čt)
Pleteme z proutí - klubový večer	18	mládež	14.12. (Út)
*)Oblastní kolo šachu	38	ZŠ a SŠ	18.12. (So)
Poličské Vánoce	odhad	široká veřejnost	19.12. (Ne)

Zdobení vánočního stromečku pro zvěř	9	členové ZÚ	23.12. (Čt)
Vánoční aerobic	15	členové ZÚ	27.12. (Po)

O příležitostných akcích je jednotlivými pracovníky i ředitelkou vedena dokumentace obsahující den konání, název (obsah) a počet účastníků. Chybí však již stručné zhodnocení nebo závěry pro případné opakování akce. Výčet akcí a jejich účastníků svědčí o jejich rozmanitosti a přijímání veřejností. To také přispívá k propagaci DDM a jeho pozici v životě města.

Finančně jsou zabezpečovány z rozpočtu zřizovatele. Na konání 3 víkendových akcí „Hejbní kostrou“ a „Po stopách keltů“ (2x), určených pro mládež a dospělé, získal DDM prostředky města mimo rozpočet na základě podaného projektu.

Značnou část akcí tvoří soutěže a přehlídky, které DDM pořádá nad rámec ústředně vyhlášených soutěží dle vyhlášky MŠMT 431/1992 Sb. o organizování a financování soutěží a přehlídek žáků předškolních zařízení, škol a školských zařízení ve znění pozdějších předpisů. Jsou jimi soutěže atletické (např. Zátokova štafeta, Běh Terryho Foxe, Běh mládeže), v dalších sportech (korfbal, sportovní gymnastika, halová kopaná atd.) a v přírodovědných oborech (poznávací soutěže živočichů a rostlin, přehlídka kaktusů). Po dohodě s ostatními DDM okresu jsou některé soutěže organizovány jako postupové.

ČŠI nebyla přítomna konání žádné příležitostné akce, nemůže proto hodnotit jejich realizaci. Po dobu inspekce však byly některé akce připravovány. Přípravě byly věnovány interními pracovníky značná péče, časový prostor i osobní zaujetí. Pracovníci se na akcích osobně výrazně podílejí, ke spolupráci přizývají externisty, své přátele i odborné lektory.

Příležitostná činnost je velmi dobrá.

Prázdninová činnost

DDM uspořádal o hlavních prázdninách 6 táborů.

<i>místo</i>	<i>zaměření</i>	<i>děti</i>	<i>termín</i>	<i>zajištění</i>
Hamry	přírodovědný	25	16. - 23. července	interní pracovník
Hamry	sportovní	24	12. - 16. července	interní pracovník
Sázava	sjezd řeky	19	17.- 25. července	externista
Maděra - Telecí	všestranný	33	3. - 13. srpna	externista
Křenov	historický	38	2. - 8. srpna	interní pracovník
Křenov	sportovní	31	8.- 15. srpna	externista

Tábory většinou navazují na celoroční činnost v ZÚ nebo v příležitostnou. Účastní se jich členové ZÚ i veřejnost, žáci základních škol prvního i druhého stupně. Konají se v pronajatých základnách, DDM vlastními nedisponuje.

Dokumentace táborů včetně vyúčtování je založena u ředitelky DDM, je vedena pečlivě a v souladu s vyhláškou 185/1999 Sb. o zotavovacích a jiných podobných akcích pro děti a dorost ve znění pozdějších předpisů. Podle v ní uložených dokladů vykonávají pracovníci tábora práci na základě Dohody o pracovní činnosti bez nároku na plat nebo za symbolickou odměnu. Dle výkazu o činnosti byl celkový počet pracovníků táborů 49, z toho 45 externích.

Akce o vedlejších prázdninách v loňském školním roce DDM neorganizoval po negativních

zkušenostech s účastí na nich. Z tohoto důvodu, ale i ztrátou materiálních podmínek, upustil DDM od pořádání příměstských táborů.

Podle aktuální vývěsky v budově městského úřadu nabízí na letošní jarní prázdniny tábor v Hamrech pro lyžaře začátečníky. Dále pak denní lyžařské zájezdy pro rodiče s dětmi a pobyt pro členy ZÚ vaření.

Nabídka prázdninové činnosti je velmi dobrá. Realizace není hodnocena.

Individuální práce

Krédem pracovníků DDM je přizpůsobovat se všem dětem bez rozdílu jejich talentu. Pro úzce odbornou péči nemají v DDM ani podmínky, většina ani odborné vzdělání. Proto se nezaměřují na vyhledávání talentů nebo na výraznou individuální péči s výjimkou pořádání soutěží, zmíněných výše. Pokud se však talenty objeví, umějí jim vedoucí ZÚ poskytnout prostor a péči. Platí to zejména o kroužcích aerobiku a leteckých modelářů, přiměřeně i o kroužcích výtvarných a keramiky. Výjimkou záměrné výchovy talentů je kroužek šachu, který je základnou pro šachový oddíl dospělých, v menší míře též ZÚ kopané.

Při obecně klesajícím zájmu o přírodovědné činnosti má charakter individuální práce část pracovní náplně pracovníka přírodovědného oddělení, který je ochoten a schopen věnovat se každému, kdo o obor projeví zájem. Tato oblast úzce souvisí s další činností, popsanou v kapitole „Odborná pomoc“.

Individuální práce je dobrá.

Soutěže a přehlídky

Příprava, propagace zabezpečení a vyhodnocení ústředně vyhlášených sportovních soutěží zaujímá podstatnou část pracovní náplně DDM. Pro letošní rok počítá s realizací 16 sportovních soutěží oblastního a 6 okresního charakteru typu B a C (viz Věstník MŠMT č.6/99).

Soutěže organizuje na základě dohody pracovníků domů dětí a mládeže okresu, chybí pověření školským úřadem. Ten na okresní kola i přesto poskytuje finanční prostředky, které jsou předmětem samostatného vyúčtování.

Přípravě postupových soutěží je věnována náležitá pozornost při přípravě i organizaci, rezervy vidí pracovníci domu i ČŠI v koordinaci a spolupráci mezi organizacemi ve městě, které disponují technickým zázemím (sportoviště, tělocvičny) i fundovaným personálem (rozhodčí). V důsledku toho je na tuto část zajištění je vynakládáno neúměrně velké množství času.

Příprava a zabezpečení soutěží a přehlídek jsou velmi dobré.

Nabídka spontánní činnosti

Nabídka spontánních aktivit je předmětem opakovaných hlavních cílů DDM v celoročních plánech. Aktuální stav tomu však neodpovídá. Dilem nekonceptnosti plánování a řízení, dilem omezenými prostorovými podmínkami, dilem velkého časového zaneprázdnění dalších pracovníků přípravou a realizací zájmové činnosti pravidelné, příležitostné a soutěžní. Tuto složku poslání DDM zajišťuje tzv. MiniZOO, hojně navštěvované občany Poličky i skupinkami dětí, mládeže a dospělých z okolí. MiniZOO věnuje příslušný pracovník značnou část své pracovní náplně i volného času. Není ale zřejmé, kdo by jej zastoupil v případě nenadálé

potřeby.

Nabídka spontánních aktivit je ještě vyhovující.

Odborná pomoc

Krom široké odborné pomoci v přírodovědné oblasti nahodilým zájemcům (zejména v souvislosti s MiniZOO) má DDM záměr organizovat odborné semináře pro výtvarnou výchovu ať samostatně, nebo ve spolupráci např. s muzeem. Jeho součástí je výše zmíněný seminář pro učitele a mládeže, pro jehož realizaci získal DDM mimořádné prostředky od úřadu města.

Tato oblast činnosti není vyhláškou 432/92 Sb. předepsaná, DDM ji podle ní může poskytovat. I proto ji ČŠI hodnotí jako dobrou.

Celkové hodnocení nabídky a realizace výchovně-vzdělávací činnosti

V hodnocení dílčích oblastí převládají hodnocení velmi dobrá a dobrá s výjimkou nabídky spontánních aktivit. Z poznatků ČŠI vyplynulo velké zaujetí pracovníků pro výchovně-vzdělávací činnost, co do zaměření odlišné u pracovníka přírodovědného oddělení a ostatních. Pozitivním zjištěním je i úspěšná snaha o vícezdrojové financování. Celkově jsou nabídka i realizace hodnoceny jako dobré.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Dlouhodobé koncepční záměry nejsou samostatně písemně formulovány, avšak v ročním plánu DDM jsou mezi hlavními úkoly některé, které je možné vzhledem k jejich perspektivě realizace v časovém horizontu delším než 1 rok kvalifikovat jako dlouhodobé záměry a cíle - zajistit pro MiniZOO prostory mimo budovu DDM, zajistit provoz čajovny pro spontánní aktivity mládeže, nalézt prostorové podmínky pro instalování překážek IN LINE. Z deklarovaných koncepčních záměrů z minulé inspekce přetrvává cíl intenzivně se zaměřit na zajištění zajímavé nabídky pro příležitostnou a spontánní činnost mládeže.

Roční plán byl poskytnut zřizovateli jako informace, jeho projednání není doložitelné. Obsahuje hlavní úkoly, instrukce pro zajištění pravidelné a příležitostné činnosti, obsah nabídky spontánních aktivit a prázdninové činnosti, pravidla pro propagaci akcí. Některé úkoly jsou formulovány vícekrát v různých kapitolách (např. otázky propagace), jiné jsou nesprávně zařazeny (např. odborná pomoc do činnosti příležitostné). V případě zájmové činnosti příležitostné je používána zastaralá terminologie. Přílohami ročního plánu jsou seznam zájmových útvarů s osobní odpovědností a výčet nepravidelné zájmové činnosti, kde je navíc uveden i časový termín.

Roční plán jako konkrétní pracovní materiál je v dílčích oblastech vzhledem k podmínkám nereálný - zřízení čajovny, přemístění MiniZOO mimo budovu DDM, instalace překážek IN LINE. Jiné úkoly jsou povinnosti vyplývající ze zákona - zabezpečení činnosti DDM v souladu s příslušnou vyhláškou. V porovnání s plány z minulých let (šk. rok 1997/98, 1998/99) je stávající plán stereotypní jak po stránce obsahové, tak formulační. Plánování a stanovení koncepčních záměrů nevychází z hodnocení dosažených výsledků, analýzy současného stavu.

Z pohledu zajištění dalšího rozvoje DDM, přínosu pro řízení a práci kolektivu jsou plánování a dlouhodobé záměry ještě vyhovující.

Organizování

Stávající organizační řád je v platnosti od 22. února 1998. Z jeho obsahové analýzy je sice patrná snaha o vytvoření funkčního dokumentu, který by postihoval všechny oblasti chodu DDM, avšak některá ustanovení jsou koncipována příliš obecně, jsou i taková, která jsou formální. Z organizačního řádu nevyplývá, kolik je v DDM vedoucích pracovníků. V části III/1 je sice sděleno, že vnitřní strukturu domu určuje ředitel, ale již není zřejmé, jaká tato struktura je. Skutečný stav, že ředitelka je jediný vedoucí pracovník, byl zjištěn na základě rozhovorů s pedagogy a z personální dokumentace. Pro vnitřní přenos informací nejsou stanovena žádná pevná pravidla - tj. na jaké informace mají pracovníci právo a jak je zajištěna informovanost od nich směrem k ředitelce. Při rozhovorech s pedagogy bylo zjištěno, že některé informace jsou jim zcela neznámé (např. pravidla pro čerpání z fondu FKSP, nároky na ochranné pracovní pomůcky), nedostatečná je i informovanost o toku finančních prostředků, základních právních předpisech ve školství.

Přílohami organizačního řádu jsou: „Práva a povinnosti vedoucího zájmového kroužku“ (ZK, rozuměj i ZÚ), „Pravidla chování členů v ZK“, „Půjčovní řád“. Dokument „Práva a povinnosti vedoucího ZK“ je jednoznačně a smysluplně formulovaný, avšak všechna jeho ustanovení nejsou plněna - vedoucí je povinen na úvodní schůzce seznámit členy s bezpečnostními předpisy, s provozním řádem a pravidly chování. V denících ani v žádném jiném materiálu není doložitelné, že toto bylo provedeno. Další povinností vedoucího ZK je předem informovat příslušného pracovníka o nepřítomnosti na další schůzce. Inspekci bylo zjištěno, že konání ZÚ „Programování“ bylo odvoláno bez vědomí pracovníka oddělení přírodovědy a techniky. Z rozhovoru s ředitelkou vyplynulo, že nemá jednoznačný přehled o konání či odvolání ZÚ, informovanost je spíše nahodilá a závislá na míře odpovědnosti vedoucích ZÚ. Taktéž není dáno, do jaké míry a kdy je povinností nahradit dětem odvolané ZÚ. Suplování stálými pedagogickými pracovníky převážně není možné z důvodu jejich pracovní vytíženosti denním vedením značného počtu zájmových útvarů.

Dokument „Pravidla chování členů v zájmových kroužcích“ není dodržovaný v ustanovení o přezouvání se a dodržování pořádku a čistoty. Povinnost přezouvání se je i v provozním řádu - z rozhovorů s pracovníky i některými dětmi vyplynulo, že byla ve většině prostor DDM ústním pokynem zrušena. Účinně je zajištěna bezpečnost v souvislosti s existencí jedovatých plazů.

Přímá výchovná činnost ředitelky je splněna v souladu s nařízením vlády č. 68 ze dne 12. března 1997. U vychovatelů není přímo ředitelkou písemně stanovena, ale uvedením počtu ZÚ v ročním plánu je zřejmý její souhlas. Podíl stálých pedagogických pracovníků na realizaci pravidelné zájmové činnosti je vysoký (37%), takže příprava a vlastní přímá výchovná činnost zabírá čas a energii na úkor koncepční a organizační práce.

Evidence členů ZÚ je v denících, které jsou zavedeny pro každý kroužek (mimo karate) pravidelné činnosti. Obsahovaly sice seznam členů, avšak v době zahájení inspekce neměly náležitosti úředního dokladu, zápisy byly neúplné, z velké části nevypovídající o identifikaci členů, plánu i popisu odvedené práce. Zcela minimálně byly podepsány ředitelkou. Namátkovou kontrolou bylo zjištěn nesoulad mezi počtem přihlášek a dokladů o zaplacení příspěvku (taneční kroužek, keramika pro dospělé).

Personální dokumentace je vedena a zajištěna proti zneužití. V jednom případě bylo zjištěno, že chybí pracovní smlouva. Pracovník oddělení přírodovědy a techniky manipuluje s hotovostí,

v jeho dokumentaci nebyla k dispozici dohoda o hmotné odpovědnosti a ředitelka si nebyla jistá, zdali tato dohoda byla sepsána či nikoliv.

Inventarizace je prováděna na základě příkazu zřizovatele a ve spolupráci s ním. Zřizovatelem je sledován stav peněžní hotovosti - poslední kontrola byla provedena dne 3. prosince 1998 bez shledání závad.

Zjištění provedená v návaznosti na doporučení ČŠI ze dne 6. listopadu 1997

- V organizačním řádu jsou stanovena pravidla pro plánování a vykazování práce pracovníků DDM, údaje jsou přehledně vedeny.
- Pro vychovatele DDM byly vypracovány pracovní náplně, které jsou v souladu s jejich typem pracovního zařazení, popis pracovních povinností je výstižně formulovaný, pracovníci souhlas s náplní potvrdili podpisem.
- Provozní řád DDM je zpracovaný, vyvěšený na viditelném místě.
- Roční plán práce nadále není prokazatelně projednáván se zřizovatelem.
- Ředitelka si částečně doplnila právní předpisy, avšak nemá k dispozici např. Vnitřní platový předpis ŠÚ, směrnici ŠÚ o poskytování osobních ochranných pomůcek pracovníků, což přímo souvisí s nedostatečnou informovaností pracovníků. Orientace ředitelky v právních předpisech je nadále na nízké úrovni.

Kontrolní systém je hodnocený v samostatné kapitole.

V organizování jsou citelně slabá místa, povinnost řízení, hledání efektivních prostředků a forem je ze strany ředitelky podceňováno. Úroveň je ještě vyhovující.

Vedení a motivování pracovníků

Ze strany ředitelky není cílenému vedení a motivování pracovníků věnována výraznější pozornost. Za dostatečnou motivaci považuje osobní příklad, sama se výrazně zapojuje do zájmové činnosti pravidelné i nepravidelné. Na druhé straně pracovníci nejsou nijak omezováni ve své tvořivosti a iniciativě. Pro poskytování osobního ohodnocení nejsou vypracována žádná kritéria a ředitelka podle jejího sdělení pracovníkům jeho výši nezdůvodňuje. Pro poskytování mimořádných odměn byla stanovena hlediska, která vycházejí z pracovní náplně vychovatelů a tudíž základním kritériem je kvalita plnění daných pracovních povinností.

Odměňování externích pracovníků se řídí podle výše jejich dosaženého vzdělání - výše odměn v porovnání s ostatními srovnatelnými DDM je nízká, již několik let stabilní a spíše demotivující. Míra kvality jejich odváděné práce není ohodnocena vůbec.

Vedení a motivace pracovníků má ještě vyhovující úroveň.

Kontrolní mechanismy

Jedno z doporučení předchozí inspekce se týkalo zavedení účinného systému kontroly. V žádném z dokumentů není popsáno, jak probíhá vnitřní kontrolní systém - co bude předmětem kontrol, jak budou výsledky analyzovány a jejich další využití. K dispozici byly zápisy z kontrol od měsíce října 1999, které jsou vedeny na speciálním přehledném formuláři. Cíle kontrol byly převážně zaměřeny na kontrolu stavu deníků ZÚ - vždy je konstatováno, že vše je v pořádku, že nebyly zjištěny žádné závady. Tato tvrzení jsou v přímém rozporu se zjištěními ČŠI - není řádně vedena evidence dětí, plány činnosti kroužku mají až extrémně rozdílnou odbornou úroveň, není prokazatelné poučení o bezpečnosti. Kvalita pedagogické práce není předmětem kontrol. Mezi obsahem kontrol a úkoly ročního plánu není žádná

kontinuita.

Kontrolnímu systému jako prostředku k řízení je přikládán ze strany ředitelky minimální význam, je formální. Jeho úroveň je nevyhovující.

Hodnocení kvality řízení

Základními prvky stylu řízení je intuitivnost, nahodilost, a formálnost. Přínos managementu pro rozvoj činnosti DDM není zatím chápán jako nutný a účinný prostředek. Kvalita řízení je ještě vyhovující.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- Ředitelka byla jmenována do funkce od 1. srpna 1996 ŠÚ Svitavy. Podle § 14 odst. 6 zákona ČNR č. 564/1990 Sb. o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů v případě, že obec zřídí školské zařízení, které jinak zřizuje školský úřad, pak obec jmenuje a odvolává ředitele zařízení se souhlasem školského úřadu.
- Přítomní pedagogové s ČSI vstřícně spolupracovali a snažili se jí poskytnout všechny jim známé informace. V průběhu inspekce ve dnech 14. - 15. prosince nebyla ředitelka přítomna z důvodu nemoci a ani jeden ze stálých pedagogických pracovníků nebyl v celém rozsahu informován o uložení dokumentace.
- MiniZOO zaměřené na teraristiku (drobné plazy, obojživelníky a hlodavce) a akvaristiku je provozované ve stávající kvalitě především velkým nadšením pracovníka přírodovědného oddělení. V zastoupení zvířat nejsou výjimkou ani přírodovědné rarity - např. Teju Žakruaru, druh varana, světově chráněného CITES. Provoz je zajišťovaný z prostředků DDM, příspěvků návštěvníků a drobných sponzorů.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Inspekční zpráva ze dne 6. listopadu 1997
- Zakládací listina DDM ze dne 14. prosince 1995
- Informační výpis ze dne 1. září 1998 čj. 1264/98 a Rozhodnutí o změně zařazení čj.1264/98 ze dne 24. září 1998
- Organizační a provozní řád
- Výroční zpráva o činnosti DDM za šk. Rok 1998/99
- Plány práce za šk. rok 1997/98, 1998/99, 1999/2000
- Týdenní plány práce a měsíční výkazy
- Deníky zájmových útvarů, přihlášky dětí, evidence placení poplatků
- Přehled příležitostných akcí
- Personální dokumentace včetně pracovních náplní
- Dokumentace letních táborů z roku 1999
- Zápisy z kontrolní činnosti
- Kritéria pro poskytování mimořádných odměn

ZÁVĚR

DDM naplňuje poslání, vyplývající z vyhlášky 432/92 Sb. i potřeb města Poličky. V některých oblastech převyšuje obvyklý průměr srovnatelných domů dětí a mládeže ve srovnatelných městech. Příčinou je zejména nadšení pro práci s dětmi ve volném čase u všech pracovníků DDM, byť z různých názorových úhlů pohledu a rozdílným způsobem vynaloženého úsilí.

Dle poznatků z inspekce je však DDM při stávajícím způsobu řízení jen obtížně schopen dalšího rozvoje. Řízení je podceňováno, chybí základní prvky - analýza stávajícího stavu, stanovení reálných dlouhodobých i krátkodobých cílů, efektivní organizace, kontrola a motivace, pravidla odměňování, ale také výměna zkušeností s jinými srovnatelnými domy. V důsledku toho jsou pracovníci značně zaneprázdněni přípravou a vedením zájmové činnosti na úkor organizování a kontroly. U ředitelky i pracovníků DDM je patrná značná bariéra vůči administrativě a vedení dokumentace DDM.

ČŠI konstatuje ve zprávě nedostatek zainteresovanosti na vlastních příjmech. DDM v shodě se zřizovatelem nehodlá v nejbližší době pracovat v podmínkách právní subjektivity.

Doporučení

a) k DDM:

- přehodnotit způsob řízení DDM a přeměnit jej v účinný nástroj fungování a rozvoje DDM,
- na základě analýzy současného podmínek a stavu činnosti stanovit dlouhodobé koncepční cíle,
- na základě každoročního hodnocení zpracovávat funkční a reálný rámcový plán práce a ten prokazatelně projednávat se zřizovatelem,
- stanovit jednoznačně povinnost přímé výchovné práce pro jednotlivé pracovníky,
- vypracovat kritéria pro hodnocení pracovníků a navrhování jejich nenárokových složek platu,
- jednat se ŠÚ o jiném způsobu diferencovaného odměňování externích vedoucích ZÚ,
- důsledně kontrolovat úroveň vedení deníků ZÚ,
- jednoznačně stanovit pravidlo přezouvání (nebo nepřezouvání) v prostorách budovy,
- hledat způsob řešení odkládání oděvů.

b) Ke zřizovateli:

- ve spolupráci se Školským úřadem Svitavy vyjasnit jmenování ředitele DDM.

c) Ke školskému úřadu:

- ve spolupráci se zřizovatelem vyjasnit jmenování ředitelky DDM,
- vystavovat písemné pověření DDM k pořádání ústředně vyhlášených soutěží.

DDM samostatně nedisponuje s finančními prostředky ze státního rozpočtu.

DDM je, i přes výrazné nedostatky v řízení, zejména s ohledem na plnění své funkce ve městě, dobrý.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vladimír Bláha	Bláha Vl. v.r.
Člen týmu	Marcela Toušovská	Toušovská v.r.

V Pardubicích dne 24. ledna 2000

Datum a podpis ředitelky stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 24. ledna 2000

Razítko

Ředitelka střediska pro volný čas dětí a mládeže	Podpis
Zdeňka Novotná	Novotná v.r.

Předmětem inspekce bylo komplexní zhodnocení činnosti střediska pro volný čas dětí a mládeže dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel střediska pro volný čas dětí a mládeže podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	7. února 2000	100 83/00
Zřizovatel	7. února 2000	100 83/00

Připomínky ředitelky

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		připomínky nebyly vzneseny